

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, prof.dr. J.A. Bruijn

Herdenking Paul Peters (1942-2024)

datum 3 december 2024

Wij hebben de goede gewoonte om de oud-leden die ons zijn ontvallen hier te herdenken.

Vandaag gedenken wij Paul Peters die 13 november jongstleden op 82-jarige leeftijd overleed. Hij was voor de SP vier jaar lid van de Eerste Kamer, van 12 juni 2007 tot 7 juni 2011.

Ik heet ook zijn familie welkom bij deze herdenking.

Paul Willem Jacques Peters werd op 31 juli 1942 geboren in Nijmegen. Zijn lagere en middelbare school waren beide vernoemd naar de heilige Petrus Canisius, theoloog én de eerste Nederlandse Jezuiet. Later zou Peters in de Eerste Kamer wel eens verwijzen naar goede en foute jezuïeten. Tot welke van de twee hij zichzelf rekende, is niet bekend.

Voor zijn studie ging Paul Peters naar Utrecht, waar hij eerst diergeneeskunde studeerde en vervolgens promoveerde in de geneeskunde, in het bijzonder de teratologie: het herkennen, opsporen en voorkomen van oorzaken van aangeboren afwijkingen.

Als teratoloog was Peters bijna dertig jaar verbonden aan het RIVM, onder andere als hoofd internationale samenwerking. Ook werkte hij in Noorwegen en Italië als directeur van het *International Centre for Birth Defects*, in Luxemburg als deskundige zeldzame ziekten bij de Europese Commissie en bij de Keuringsdienst van Waren van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid als hoofdinspecteur levensmiddelen.

Bovendien was hij bijzonder hoogleraar teratologie en ontwikkelingstoxicologie bij de divisie Obstetrie, Neonatologie en Gynaecologie van het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Hij was een autoriteit op zijn vakgebied en schreef veel over de gevolgen van het gebruik van geneesmiddelen tijdens de zwangerschap.

Toen hij in 2007 lid werd van de Eerste Kamer voor de SP was het dan ook niet vreemd dat hij het woord voerde over dierenwelzijn, volksgezondheid, landbouw en Europese samenwerking.

In zijn maidenspeech tijdens het jaarlijkse debat over de Staat van de Europese Unie vertelde hij over zijn politieke betrokkenheid die begon bij D66. Na enkele jaren maakte hij de overstap naar de partij die volgens hem beter oog had voor het feit dat er bij de totstandkoming van de Europese Unie, in zijn woorden, 'iets ernstig fout was gegaan, waardoor de EU zich ontwikkelde naar een steeds neoliberaler in plaats van een steeds socialer Europa'.

De rode draad in zijn bijdragen aan debatten was de strijd tegen misstanden, vaak met het gebruik van metaforen uit de geneeskunde. Zo noemde hij in 2008 de totstandkoming van het Verdrag van Maastricht een 'gemankeerde bevruchting die leidde tot een aantal aangeboren afwijkingen waarvan de EU tot op de dag van vandaag de gevolgen ondervindt'.

Naast het vaste Kamerwerk nam Paul Peters ook deel aan verkiezingswaarnemingsmissies van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa, was hij lid van de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad, en coachte hij in de beginjaren basisschoolleerlingen bij het finaledebat van de Derde Kamer dat inmiddels wel een instituut kan worden genoemd. Als Eerste Kamerprominent nam hij deel aan het Groot Dictee der Nederlandse Taal dat in die tijd werd uitgezonden vanuit de plenaire zaal aan het Binnenhof.

datum 3 december 2024

blad 2

Bij zijn afscheid van de Eerste Kamer in 2011 zei toenmalig Kamervoorzitter Van der Linden en ik citeer: "Als voormalig hoogleraar teratologie en ontwikkelingstoxicologie had u beroepshalve al een scherp oog voor wat er eventueel mis kan gaan. Wie dit toepast op wetgevingstrajecten kan goed vooruit zien." Einde citaat.

Paul Peters stond in de Eerste Kamer bekend als een wetenschapper en activist met een scherp oog voor de praktische uitwerking van wetten en regels. Moge ons respect voor zijn persoon en zijn verdiensten voor de samenleving en de Nederlandse parlementaire democratie tot steun zijn voor zijn familie en vrienden.

Ik verzoek een ieder om een moment stilte in acht te nemen.